

NĂM THÁNG 11 - SỐ 1187

NGÀY THÁNG 22 NOVEMBRE 1937

GIA BÁO: Mô. 85 0304	Một năm 6300
TRONG NƯỚC	Sáu tháng 1.10
	Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-DỊA PHÁP	
Một năm 7800	Sáu tháng 2300
NGOẠI QUỐC	
Một năm 11500	Sáu tháng 6500
Mua báo và đăng quảng cáo	
sau trả tiền trước.	

TIENG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm chủ-báu
HUYNH-THUC-KHANG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM, và thứ BẢY

Số 123, đường Hông-Ba, HUE

Điện-thoại số 62 — Bánh gáy-thép: TIENGDAN-HUE

Quản-lý
TRAN-DINH-PHIENCái gì thích
mới sauh tón.

CẨM-TƯỞNG BỐI VỚI
« Khoa-học chiến-tranh »
BỐI NAY

ĐÁNG GHÉ CHO LỢI-KHÍ GIẾT NGƯỜI tàn-bộ là ngàn nào!

Trong phái học giả tin thuyết tấn hóa, có kẻ chủ trương cái thuyết « hiện tấn hóa », ác công tấn hóa. Sau cuộc Áu chiến, nhiều người du lịch quan sát những dấu vết bi thảm nhà tàn lầu sụp, thành ngã lùy xiêu, các nơi chiến trường, có kẻ thốt ra câu « khoa-học tự sát », khoa-học phá sản », chính là tin cái thuyết « hiện tấn bộ » nói trên. — Lương khai Siêu tiên sanh là một người trong phái ấy.

« Ác công tấn bộ », chúng cho thuyết ấy càng rõ rệt: là những lợi khí giết người ghê gớm do các nhà khoa-học phát minh và chế tạo ra. Vậy thử xét qua lịch sử chiến tranh xưa nay xem đương tấn bộ ra thế nào.

Trước hết về đời sơ nhân, loài người vẫn cũng như động vật, có xung đột nhau thi miêng cắn, tay đánh, chun đòn, chỉ lợi khí trong thân thể mình dùng để chống với kẻ địch, đó là thứ vũ khí trời sanh, thứ vũ khí đầu tiên mà ngày nay vẫn còn nguyên.

Vô khi trong thân thể, ai cũng như nấy, không ai thiến, song vì sức người có mạnh bạo yếu hèn, lớn nhỏ khác nhau, mà thường thường trên trường tranh đấu lúc nào kẻ mạnh lớn cũng chiếm phần thắng, kẻ yếu không địch lại; vì vô khi trong thân mình không địch lại, nên kẻ yếu mới kiềm cách tự vệ, tim vò khi ngoài đã giúp sức mình thi vô khi trước nhau giúp cho người là cắn và đá, lầu lầu rồi đến dùng đòn dồn đòn sút, như cung tên, côn gậy, đao mác, dao rựa v. v..

Lợi khí giết người đã tấn bộ khá, những trại đánh chép trên lịch sử đã thấy chết đến hàng ngàn hàng vạn, làm cho các nhà từ tâm nhân đạo đã phát ra những thuyết « binh hung chiến nguy », cũng « binh phi chiến ».

Đeo súng từ phát minh ra bao giờ làm quân dụng (đời

Hồ Nguyễn và sau) thi thảm kịch giết người đã ghê gớm, vi cung, lèn, guom, dáo, hai bên có giáp trận gần nhau mới dám chém bắn giết, mà nếu có đồ phòng ngự ứng tế, thi lợi khí kia thành ra vô hiệu quả; đến bao giờ đã phát minh (tức là súng) thi cách xa nhau cũng bắn giết được mà sức mạnh của thứ vũ khí mới ấy, phá thành xô lùy, không gì ngăn được, cái họa giết người tiến lên một bước rất dài!

Cho đến ngày nay, các nhà khoa-học lại phát minh ra lầm thứ giết người càng dữ dội hơn nữa, dữ dội cho đến một viên đạn giết đến ngàn muôn người, một quả bom phá tan cả lâu đài thành quách; mà càng nguy hiểm là trên tảng mây xanh, dưới đáy bến sáu, cũng không chở tránh, dung nón trên mặt đất này làm gi.

Khoa-học / Khoa-học / Khoa-học: cứa người, chúng ta đội ơn bao nhiêu, thi khoa-học giết người, chúng ta càng thù gián bấy nhiêu. Suy cho đến cùng, nếu lợi khí giết người mà kéo dài và lan rộng ra mãi thi đời sống còn của loài người sẽ biến đổi, phải sống như loài côn trùng như loài trùn loài rắn, lão ra một thế giới ở hầm ở hang dưới đất cát, may mắn tránh khỏi nạn ấy, nhưng & như thế thi nhà khoa-học phải phát minh thứ giáp sụ sống cho loài người « khôi-l襍 không giàm » mới được, mà cái thế giới dưới hầm đất cát, tường không còn có thể sanh nhân già cả, chỉ rõ là đòn ngục ở nhân gian, ngobi là người sống mà chôn, tường không ai mong có cái thế giới

nhất là lỗ lồng thành lâm thần nhất, sao tự tuynit được! Tóm là từ đó đến kia

với chayja-trên, Chưởng mai sanh với ngón ngài Quan lật ở xó ván mìn như nước Mỹ hắp thi không khí sang bá, đều có thời đưa nịnh nhà xứ khác. Tô bô xác trên, chẳng qua thấy bô Tông hổ số lát bay nước quan mồi yết mót lò bô « do »;

« Từ nay ai bắt bay Tông hổ pha mìn, thi theo gá lô Hoằng lô nước Anh, chỉ được mìn chốt cửa ngõ bay... »

Bà nghe được từ bô cáo lô, lô lâm không hợp lô, bà nót bô là bình dân,

không muốn làm theo cái khuôn kín của

phái quý tộc. Vô lít, người ta cảng bô bô bay, là lô lồng thành lâm thần nhất, sao

tự tuynit được! Tóm là từ đó đến kia

nhất là lô lồng thành lâm thần nhất,

Bài Diên - Văn của Ông Viện - Trưởng viện Dân- biểu Trung-kỳ đọc buổi bè mạc 10 Novembre 1937

Thưa quan Khâm-mạng Nam-triều,
Thưa quan Đại-diện quan Khâm-đại,

Thưa các ngài,

Viện Dân - biểu chúng tôi khôn nay thành lập, giáng ngày hội hoành tráng tết là: một triều đình dân làn cẩm quyền hàn chính quốc được một năm rưỡi nay, đã từng thi hành một vài chính sách khôn, đặc cho dân và con hồn và thi hành nhiều sự cải cách rộng rãi như cải xã thuộc địa nha. Chính vì thế nên dân triều đồng hòa xá Trung-kỳ chúng tôi và cũng hi vọng, dưới sự lãnh đạo của, đã bắt đầu chia làm đà ý chọn lựa các ông Dân-Biểu vào Nghị-trường khóa năm nay là một chương có minh họa rõ ràng: dân chúng tái đương khởi sự trong mong và cải cách rộng rãi của Chính phủ Bình dân.

Ký Hội đồng năm nay có một sự đặc biệt là thấp cỏi của dân số rất nhiều điện tin hoan hô, mà v.v. yêu cầu của thiệp việc này việc khác; các đại biểu gởi lại tuyển bộ ứng cử không việc làm lại tên cho dân. Sự lưu ý của quan dân đối với việc tên là rất hân hoan cho chúng tôi, mà cũng là một tiếng gọi chúng tôi phải làm cho trọng nghĩa vụ. Cái nghĩa vụ ấy mà làm tròn được, một phần lớn cũng do noi tên làng xã bài Chính phủ và ngài Quốc trưởng dân thể nào.

Chúng tôi thấy trong nước mỗi ngày mới tên tôi; cái tên của chúng ta tham gia việc nước cũng rộng rãi, từ đó với mười mấy năm và trước nghĩa là ta Hội đồng ta vẫn đã bắt đầu tên i tên của Nhân dân đại biểu viên.

Dân triều này, chúng tôi thiết tưởng Chính phủ dân làn sẽ tinh thần thay đổi ấy, theo sự tiến hóa ấy mà tên dân được tham gia việc nước một cách rộng rãi hơn, cho Dân viễn rộng thêm quyền hồn. Chỉ như ngày nay theo chế độ tự do và yêu cầu, việc chúng tôi chỉ đại biểu cho một số ít trong nhân dân (nhóm) lối ta Khâm-đại Javeille ngày xưa là tên tự do; và lại theo quyền hồn của Dân viễn thì việc này chỉ có tinh thần ta vẫn như ngày xưa, thành thử Dân viễn là một nhà không có thực là việc Chính trị dân viễn kiêm soát ngay sáu, bốn việc không có quyết định không phải.

Ngày nay trước tình hình thế giới, có nhiều sự thay đổi bất thường và dân triều trong nước ngày một mở mang, một chính phủ đang suy yếu không giữ lại duy trì một chỗ để họ chính trị như thế mai. Sự cải cách Dân viễn và mở rộng chỗ đó bao giờ, chẳng những lợi cho dân, mà lợi cho sự hợp tác giữa dân và Chính phủ cũng thêm một thiết trang lứa này.

Thưa các ngài,

Sự mở rộng quan-điển cho dân không phải chỉ bao gồm trong sự mở rộng quyền hạn Dân viễn mà thôi, còn phải cho dân những quyền tự do thông thường như quyền tự do giáo dục, tự do báo chí, tự do nghiệp đoàn v.v. Sự mở rộng dân quyền không trái với sự tự do của chính phủ, và chính phủ không có quyền干涉.

T. D.

QUYỀN PHÓNG-SỰ

TÚP LEU NÁT

Một tiếng kêu cứu của dân quê!!!
Một lời kêu bình dân và các cảnh đau đớn, khổ nát của bình dân già. 0\$28

Các bạn nay không thấy bán ở thư quán, xin gửi 0\$27 tem cho:

Nguyễn -dong-Chi

Móng-Thượng Thu-trai
Làng Đông-Thượng
Poste TRÀO-NHA

HÀ - TỊNH

thời số gửi đến nhà.

BỘ HUYỆT VÀ BỘ BỔ SỨC
LỰC, DÙNG VỚI MẮC RỐC
HỎA VỚI PHƯƠU

— Axel Louis Zieg

PHARMACIE DE HUE

50 RUE PAUL BERT

— 5000 HUE

— PHARMAIE

— 5000 HUE

